

www.e-rara.ch

**Silva locorum, qui frequenter in concionibus occurrere solent, omnibus
divini verbi concionatoribus, cum primis utilis & necessaria**

Luis

Venundatur Parisiis, 1586

Zentralbibliothek Zürich

Shelf Mark: RRa 166

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-26764>

Luxuria.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Multis modis castitas oppugnatur. Sicut enim in certamine primum quidē eminus iaculis pugnatur, deinde cominus ad hastas, exinde verò ad manus & gladios peruenitur: ita castitas primum nutibus & literis & internuntijs oppugnatur: deinde paulatim ad colloquium peruenitur: postremò vis etiam nonnunquam infertur, qua Dina oppressa est. His machinis Putipharis vxor Ioseph adorsa est. Primum enim oculos suos iniecit in eum: deinde ait, dormi mecum: postremò pallium eius apprehendens, pudicitiam ei eripere volebat.

Gen. 39

Inter feras omnes monoceros adeò ferus & immanis est vt nullis beneficijs ad homines assuescere & mansuescere possit. Quod quidem Veneræ cupiditati maximè conuenit, quæ multis annis ad senectam vsque repressa, nunquam tamen ne in hac quidē ætate desinit insurgere, & castas mētes varijs imaginib. & titillationib. infestare. Aliarum porrò virtutum frequens vsus habitum gignit, quo expeditè ac delectabiliter operamur, & ad uersis cupiditatibus vix iustestamur. Vbi enim homo duobus vel trib. annis se vel abstinentiæ, vel patientiæ, vel sacrarū vigiliarum & precationū studio diligēter addixit, vix vllā molestiā persentit, quæ illū ab harū virtutū exercitatiōe auocer: at cōtra, vix vnquā castitatis habitus ita firmatus est, vt non frequenter impuris cogitationibus quatiatur.

Luxuria.

Venter mero æstuans, cito spumat in libidinem, venter enim & genitalia vicina sunt: & vnum alteri subministrat. Ex vicinitate enim membrorum sequitur confœderatio vitiorum. Hiero. in. epist.

Hierony.

O ignis infernalis luxuria, cuius materia gula, cuius flamma superbia, cuius scintilla praua colloquia, cuius fumus infamia, cuius cinis immunditia, cuius finis gehenna. Idem in epist.

In Iob scriptum est de Dracone. Virtus eius in lumbis eius, & fortitudo illius super vmbilicum ventris eius. Aduersum iuvenes & puellas ætatis ardore aduersarius noster abutitur, & inflāmat rotam natiuitatis nostræ, & implet illud Osee, Omnes adulterātes quasi clibanus corda eorū. Hæc sunt ignita tela Diaboli, quæ simul & vulnerant, & inflammant. Idē ad Demetriadē.

Oo Szuus

Sævus criminum stimulus libido est: quæ nunquam manere quietum patitur effectum: nocte feruet, die anhelat. *Ambro.* in lib. de Abel & Cain.

Bernar. Luxuriæ curru quadriga voluitur vitiorum: ingluvie videlicet ventris, libidine coitus, mollitie vestium, otij soporisque resolutione. Trahitur equis æquæ duobus, prosperitate vitæ & rerum abundantia: & qui his præfident duo, ignauia corporis, & infida securitas. *Bern.* super Cant.

Flago. Quis luxuriæ multiplices species enumerare valeat? Hæc enim Pentapolim cum adiacenti regione subuertit. Syché cum populo interfecit: hæc filios Iuda percussit: Iudæum & Madianitidem pugione transfodit: tribum Benjamin pro vxore Leuitæ deleuit: filios Heli sacerdotis in bello prostrauit. Hæc Vriâ occidit, Amoneum interfecit: plurimos lapidauit: hæc Ruben maledixit, Sansonem seduxit, Solomonem peruertit. Verum est ergo quod legitur, propter speciem mulieris multi perierunt.

Clima. Qui sudoribus suis atque laboribus aduersus huiusmodi aduersarium pugnat, is ei similis est, qui inimicum suum papyro ligauit. Qui vero continentia atque vigilijs pugnat, ei similis est, qui cathenis hunc deuinxit. Porro is qui altissima humilitate, & vacuitate iracundiæ sitique depugnatis ei comparatur, qui occidit inimicum atque in arena occubuit: arenam vero intellige humilitatem. Nisi enim Dominus domum carnis deleuerit, domusque animæ ædificauerit, frustra quispiam hanc ieiunando solum ac vigilando destruere nititur. Offer ante oculos Domini carnis naturalem infirmitatē, tuam humiliter imbecillitatem agnosces prorsusque suscipies in inumis castitatis donū. Quia incorruptibilis atque incorporeus Deus est, idcirco maxime castitate atque integritate corporis nostri delectatur. Aiuunt quidā nulla re ita ut fetore luxuriæ Dæmones lætari: itaque vitio nullo ita delectantur, ut iniquatione corporis nostri. *Clim. Grad. 15.*

Vir quidam scientissimus problema terribile quæsiuit ex me. Quod (inquiens) peccatum grauius omnibus est, homicidio Christianique abnegatione exceptis? Cumque ego illi respondissem, in hæresim labi. Et quoniam (inquit) modo catholica Ecclesia hæreticos quidem cum hæresim priorem toto animo repudiauerint, atque anathematizauerint, suscipit, atque ad sanctorum mysteriorum

riorum communionem vt idoneos admittit: eū vero qui in for-
nicationem lapsus fuerit, confitentē atque peccatum ipsum om-
nino deserentem, in trorsus suscipiens, per annos aliquot eum à
venerandis immaculatisque mysterijs ex traditione Apostolica
separati permittitur? Hac ego ambiguitate percussus, stupui: am-
biguumque illud permansit ambiguum. Idem ibidem.

Extrema res malorum est amator senex.

Esurientibus amara est Venus.

Blandum malum luxuria, quod accusare aliquādo facilius est,
quam vitare: quæ inuictum Hannibalem armis, illecebris suis
cōplexa, vincendum Romano milici tradidit. Illa ducem vigilan-
tissimum, illa exercitum acerrimum dapibus largis, abundanti
vino, vnguentorum fragrantia, Veneris vsu lasciuiore, ad somnū
& delicias euocauit. Quid his ergo vitijs fœdus? quid etiā dam-
nosius? quibus virtus atteritur, victoriæ languescunt, sopita glo-
ria in infamiam conuertitur: animi & corporis vires expugnan-
tur: aded vt nescias an ab hostibus, an ab illis capi, perniciosius
habendum sit. Valer. Max. lib. 9.

Cum ex Sophocle quidam iam confecta ætate quæreret, vte-
retur ne rebus venereis: Dij meliora inquit: libenter vero isthinc
tanquam à Domino agresti & furioso profugi. Cicero in Cat.
Maio.

Adilon,

Adilon,

Vale. Mz.

Cicero.

¶ Mira Diaboli arte fœminæ viros, & viri fœminas mutuo se de-
cipiunt. Illæ namque omnes curas & cogitationes suas, om-
neque tempus & studium in hac vna re insumunt, vt se comant &
ornent, forinamque ipsam quantum possunt speciosissimam red-
dant, qua spectantium oculos post se trahant: totque velut armis
pugnant, quot ornamentis sensus omnes & omnia corporis sui
membra depingūt: nihil em̄ incōptū & inornatū relinquūt: atq; ita
modis omnibus libidinis affectum per se satis à corrupta natu-
ra incitatū, vehementius incēdunt. Cōtra vero homines nō solū
ornatu vestiū, sed multo magis cōpositis arte laudibus, epistolis,
versibus, nitore verborū & acumine sententiarū refertis, eas lau-
dibus in cœlū ferūt: earū formā, dignitatē, virtutē, & prudentiam,
supra modum supraque fidē attollētes, easque diuinis pene nomi-
nibus appellantes, ac tantū nō adorantes, sed earū amore se emo-

COLLA,

ri ac deperire profitentur. Quibus rebus fidem miseræ adhibentes, talesque se existimantes, quales illi mentiuntur, tãdem victæ dolis & precibus succumbunt, pudicitiaque (nunquàm resarciendæ) naufragium faciunt. Quid verò hinc nisi infamia, & luctus, & lachrymæ, ac deinde etiam capitalia odia, & rabies furorque, & mortes sæpissimè sequuntur? Cum iuterim Diabolus rideat, & lætum diem agat, dum de dolis suis gloriatur, quibus vtrique parti perniciem attulit, dum vtraque pars & imposturâ fecerit & passa sit.

Iob. 32

Contra adulterij fœditatem habes fulmẽ illud, Ignis est vsq; ad consummationem deuorans, & omnia eradicans genimina. Habes & exemplum Dauidis, qui propter admissum scelus adulterij, tot clades & flagella pertulit: totque vxorum suarũ adulteria perpeffus est, tot mortes. filiorum videl.

Prov. 6.

Tam magna miseria est libidinis cœno inquinari, eiusque tyrannide ac vinculis constringi, vt pro maximo virtutis & religionis præmio in Prouer. designetur, ab hac peste liberari. Postquàm enim diuinæ legis studium vehementer Salomõ commendauit, huius studij fructum subiicit protinus. d. Vt custodiant te à muliere mala, & blanda lingua extraneæ. Et paulo superius eadẽ sententiã repetit. Vt eruaris, inquit, à muliere aliena, & ab extranea, quæ mollit sermones suos. Decor enim speciei, qua irretit oculos, mollitiẽ addit sermonum, quibus demulceat aures: vt per omnes aditus corporis blandum virus effundat, & animam miseram sauciet. Prouerbio. quoque. 7. ad amorem nos sapientiæ idem Salomon hoc ipso nomine inuitat. d. Vt custodiat. te à muliere extranea, & ab aliena quæ verba sua dulcia facit, &c.

Quam miseranda strillorum conditio qui impudico amore flagrant, & quomodo sub Diaboli potestate captiui teneantur (à qua nisi cœlesti ope emergere non possint) multis in locis Salomon indicat. Prouer. enim. 23. ait, Fovea profûda est meretrix, & puteus angustus, aliena. Insidiatur in via quasi latro, & quos incautos inuenerit, interficiet. Item Prouerbio. 22. Fovea profunda os alienæ, cui iratus est Dominus incidet in eam. Item Ecclesiasti. 7. Lustraui vniuersa animo meo, vt scirem & quærerem sapientiã, & inueni amariorem morte mulierem, quæ laqueus venatorum est, & sagena cor eius, vincula sunt manus illius.

Qui

Qui placet Deo effugiet illam, qui autem peccator est capietur ab illa. Item Prouerbio. 2. ab impudicæ mulieris contubernio his verbis nos auocat. Nunc igitur fili audi me, attende verba oris mei: Ne abstrahatur in vijs illius mens tua, nec decipiarijs semitis illius: multos enim vulneratos deiecit, & fortissimi quique interfecti sunt ab illa. Vix inferi domus eius, penetrantes interiora mortis. Quod autem fortissimi quique interfecti sunt ab illa, probat idem ipse qui hæc scripsit exemplo suo Salomon: qui cum hæc tanto ante præsciret, ceterosque huius tanti periculi admoneret, tamen hoc laqueo miserabiliter captus fuit.

Tyrannis carnalium vitiorum & duratio eorum designatur illis Ecclesiast. verbis. 23. Homini fornicatio omnis panis dulcis, non fatigabitur transgrediens vsque in finem. Huc pertinet & illud Iob. 20. Ossâ eius replebuntur vitijs adolescentiæ eius, & cum eo in puluere dormient.

Sodomitas Angeli percusserunt cæcitate: digna planè tali scelere pœna. Inter omnia quippe vitia hebetudinem atque cæcitatem mentis maximè dicitur efficere luxuria: quæ ita in voluptatum cœnum omnes sensus & cogitationes hominis deiecit, vt nihil spirituale atque diuinum cogitare sciat.

Quàm graue sit adulterij scelus, verba Abimelech regis cum Abraham expositantis (eo quod Saram vxorem sororis nomine circumferret) facile declarant. Ait enim, Quid fecisti nobis? quid peccauimus in te, quia induxisti super me, & super regnum meum peccatum grande: quæ non debuisti facere fecisti. Rursumque expositulans ait, Quid vidisti, vt hoc faceres? Homo Ethniscus totum regnum pessundari propter vnius adulterij scelus credebat: cum hodie tamen homines oculos gestent plenos adulterij, & incessabilis delicti, nec ideo quicquam vel sibi vel ciuibz suis metuunt male.

Incestum cum socru adedò Dominus detestatur vt Leuit. 20. dicat, Qui supra vxorem filiam duxerit matrem eius, viuus ardebit cum eis, nec permanebit tantum nefas in medio vestri. Vix alia pœna & atrociora verba in lege inueniuntur.

Breuißima oratione Eccl. fornicarum periculum amplificat, cum

Eccle. 19

uit, cum ait, vinum & mulieres apostatare faciunt sapientes. Quia similitudine non minus impudico amore quam vino mentem hominibus etiam sapientibus eripi designauit. Quid igitur insipientes patientur?

Ornatus corporis & vestium.

Grego.

Quod pro sola inani gloria vestimentum pretiosius queritur, res ipsa testatur, quia nemo vult ibi pretiosis vestibus indui, ubi ab alijs non possit videri. Greg. in homil.

Sunt nonnulli, qui cultum subulium pretiosamque vestium non putant esse peccatum, quod videlicet si culpa non esset, nequaquam sermo Dei tam vigilanter exprimeret, quod diues qui torquebatur apud Inferos, bysso & purpura inditus fuisset. Gregor. ubi supra.

Angust.

Quanta dementia est effigiem mutare naturae, picturam querere? Tolerabiliora propemodu in adulterio crimina sunt, ubi enim pudicitia, hic natura adulteratur. Aug. lib. ser. Dom.

Hierony.

Qua fiducia erigit ad caelum vultus, quos conditor non agnoscat? Hiero. in epist.

Vestis pullas aequè deuota ut candidas: & sordes pari modo fugienda sunt: quia alterum delicias, alterum gloriae redolet. Idem ad Nepot.

Si vir vel mulier se ornauerit, & vultus hominem ad se prouocauerit, & si nullum inde sequatur damnum, iudicium tamen patietur: quia venerum attulit, si fuisset qui biberet. Idem.

Sordidae vestes candidae mentis indicia sunt: vilis tunica contemptuli seculi probet: ita duntaxat ne animus tumeat, & habitus sermoque dissentiat. Idem in epist. ad Rust. monach.

Quid facit in facie Christiana purpurissus & carufus, quorum alterum ruborem generat, labiorumque mentitur, alterum candorem oris & colli. Ignis iuuenum, omenta libidinum, impudicae mentis indicia. Quomodo flere potest, quae cutem nudat, & sulcos ducit in facie? Ornatus iste non Domini est: velamen istud

Anti.